

Evropske integracije – funkcioniranje in telesa EU, članstvo v Evropski konfederaciji sindikatov, sodelovanje v projektih EU

Kanjiža, 7.-8. novembra 2006

Nastanek EU

- 9.maj 1950 – Robert Schuman predlagal oblikovanje skupnega trga na področju industrije premoga in jekla (avtor zamisli sodelavec Jean Monnet – oče Evrope)
- 18.april 1951 – Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Francija podpišejo Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo
- 25. marca 1957 – sklenjeni Rimski pogodbi: Pogodba o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za jedrsko energijo
- 1965 – Pogodba o združitvi vseh treh skupnosti
- 1968 – ustanovljena carinska unija
- 1973 – Velika Britanija, Irska in Danska postanejo članice Evropske skupnosti
- 1979 – prve neposredne volitve v Evropski parlament
- 1981 – Grčija postane članica ES
- 1986 – Španija in Portugalska postaneta članici ES

Nastanek EU

- 1986 - podpisan Enotni evropski akt – prva temeljita prenova pogodb o ustanovitvi Evropskih skupnosti (vzpostavitev enotnega trga, okrepljeno sodelovanje med članicami)
- 1992 – v Maastrichtu podpisana pogodba o Evropski uniji – dodana politična dimenzija skupnosti – koncept državljanstva EU – razširitev sodelovanja na področju ekonomske in monetarne unije
- 1995 – Avstrija, Švedska in Finska postanejo članice EU
- 1997 – Amsterdamska pogodba – podrobnejša določitev carinskega poslovanja, ukrepi za gospodarski razvoj ter socialno zaščito
- 2001 – pogodba iz Nice- institucionalne spremembe za delovanje institucij v razširjeni EU
- 2004 – največja širitev, EU sprejme 10 novih članic

Glavne institucije Evropske unije

Svet Evropske unije (Evropski svet,
Svet ministrov)

Evropska komisija

Evropski parlament

Evropsko sodišče

Računsko sodišče

Evropski svet (Council of the European Union)

- Glavna vloga pri sprejemanju odločitev
- Sestavlja ga 25 ministrov
- Sprejem odločitev z glasovanjem:
 - Soglasno (davki, gospodarstvo, kultura, regionalni in socialni skladi, raziskave in tehnologija)
 - S kvalificirano večino -2/3 (kmetijstvo, ribištvo, notranji trg, okolje, transport)
 - različno število glasov (št. prebivalstva, demografski, gospodarski, politični dejavniki)

Evropska komisija (European Commission)

- Sestavljena iz predsednika in komisarjev
- Izvršni organ (uresničevanje odločitve sveta in upravlja s proračunom)
- Varuh pogodb
- Izključna pravica pripravljanja predlogov zakonodajnih aktov
- Predstavlja EU navzven

Evropski parlament (European Parliament)

- prve volitve 1979,
- 732 članov izvoljenih na neposrednih volitvah, mandat 5 let
- ne zaseda po nacionalnosti temveč v okviru političnih skupin (7+neopredeljeni)
- Zakonodajni organ (skupaj s svetom sprejema zakonodajo in potrjuje proračun)

Evropsko sodišče (Court of Justice)

- Zagotavlja spoštovanje evropskih predpisov
- Skrbi za razlago evropskega pravnega reda
- Sodniki in generalni pravobranilci

Računsko sodišče (Court of Auditors)

- Opravlja revizije vseh prihodkov in odhodkov proračuna unije in vseh teles, ki so financirana s sredstvi tega proračuna
- Člani iz zunanjih revizijskih organov

Druge institucije Evropske unije

- **Ekonomsko-socialni odbor** (European Economic and Social Committee) – svetovalni status (predstavniki delavcev, delodajalcev in različnih interesov – 350 članov)
- **Odbor regij** (Committee of the Regions) – svetovalni status (zastopniki regionalnih in lokalnih organov) – 350 članov

Druge institucije Evropske unije

- Evropska investicijska banka (European Investment Bank) – investicije v razvoj
- Evropska centralna banka (European Central Bank) – banka za enotno valuto – euro (skrbi za ohranitev kupne moči oziroma stabilnost cen v euro območju)

Evropski socialni dialog

Zgodovina

V šestdesetih in sedemdesetih letih

- Posvetovanja in pogajanja s socialnimi partnerji in ne “bipartitno strukturiran” model

1985 do 1991

- Model bipartitnega dialoga «Val Duchesse» skupna mnenja, resolucije in deklaracije

1991 do 2001

- Maastrichtski sporazum > Protokol Maastrichtske pogodbe> Amsterdamska pogodba ... pogajanja za sklenitev sporazumov in pretvorbo le-teh v direktive

Od 2002 dalje

- Deklaracija iz Laekna – avtonomija socialnega dialoga. Sporazum o delu na daljavo (2002). Delovni program za socialni dialog 2003 – 2005.

Evropski socialni dialog

- Priznan kot temeljni element Evropskega socialnega modela – ima ključno vlogo pri bolj kakovostnem upravljanju (governance) Evropske Unije.
- **Pravna osnova v 138. in 139. členu Pogodbe ES**
 - Evropsko komisijo obvezuje k spodbujanju posvetovanj socialnih partnerjev in k lajšanju njihovega dialoga;
 - Obema stranema zagotavlja uravnoteženo podporo;
 - Kolektivno dogovarjanje in sklepanje sporazumov, ki se na željo obeh strani lahko prekvalificirajo v direktive EU.

Socialni partnerji na ravni EU

- **Predstavniki evropskih delavcev**
- ETUC – Evropska konfederacija sindikatov;
- Ustanovljena leta 1973;
- Včlanjeno 77 organizacij v 35 državah;
- 60 milijonov članov;
- 11 Evropskih združenj sindikatov;
- Dogovori z Eurocadres, FERPA (upokojenci in starejše osebe)

Predstavniki evropskih delodajalcev

- UNICE – Združenje evropskih industrijskih in delodajalskih konfederacij;
- Ustanovljena leta 1958;
- 39 federacij iz 31 držav;
- Dogovor z UEAPME (Evropsko združenje obrti, malih in srednje velikih podjetij);
- CEEP – Evropski center za podjetja z javno udeležbo in podjetij splošnega gospodarskega pomena;
- CEEP je bil ustanovljen leta 1961

EVROPSKA KONFEDERACIJA SINDIKATOV (ETUC)

- **1973** Ustanovitev Evropske konfederacije sindikatov - ETUC
- **1974** 1. širitev: sprejeti prvi krščanski sindikati
2. širitev: pridružili so se prvi bivši komunistični sindikati
- **1991** 3. širitev: Evropske panožne zveze postanejo polnopravne članice
EKS uvede status opazovalca
Medregijski sindikalni sveti dobijo status opazovalca
10 sindikalnih konfederacij iz Srednje in Vzhodne Evrope dobi status opazovalca
- **1995** 4. širitev: prve konfederacije iz Srednje in Vzhodne Evrope so sprejete v polnopravno članstvo EKS

ORGANI EKS

- Kongres
- Izvršni odbor
- Usmerjevalni odbor
- Sekretariat

Evropske panožne zveze

- Evropska zveza kovinarjev (EMF)
- Evropska zveza sindikatov tekstilne, oblačilne in usnjarske industrije (ETUF-TCL)
- Evropska zveza transportnih delavcev (ETF)
- Evropska zveza delavcev v rudarstvu, kemični industriji in energetiki (EMCEF)
- Evropska zveza delavcev v gradbeni in lesni industriji (EFBWW)
- Evropska zveza sindikatov v kmetijstvu, ter prehrambeni in gostinski industriji (EFFAT)
- Evropski sindikalni odbor za izobraževanje (ETUCE)
- Evropska zveza zabavne industrije (EEA)
- Evropsko združenje novinarjev (EGJ)
- Evropska zveza sindikatov v javnih službah (EPSU)
- Mednarodna sindikalna mreža (UNI-Europa)

Delovna telesa EKS

- Odbor za gospodarstvo in zaposlovanje
- Odbor za kolektivno pogajanje,
- Odbor za soupravljanje,
- ter delovne skupine za:
- vseživljenjsko učenje
- trajnostni razvoj,
- socialno zaščito,
- socialno politiko in zakonodajo
- migracije in vključitev

Posebne skupine

- Odbor za ženske (Womens' Committee)
- Odbor za mladino (Youth Committee)
- Koordinacijski odbor medregijskih sindikalnih svetov (ITUC)
- Evropska zveza upokojencev in starejših oseb (FERPA)
- Evropska organizacija vodstvenih kadrov (Eurocadres)

Socialni dialog v EU

- **Dvostranski (bipartitni)**

- Dialog med industrijo ali različnimi sektorji
- Sektorski dialog
- Dialog med različnimi poklici

- **Tristranski (tripartitni)**

- Dialog med socialnimi partnerji, Evropsko komisijo in Evropskim svetom

Tripartitno dogovarjanje na ravni EU

Kaj?

Makroekonomska politika,
vključno s strukturnimi reformami

Politika zaposlovanja

Izobraževanje in
usposabljanje

Socialno varstvo

Evropski socialni dialog

Komisija

Posvetovanje o pristopu

Socialni partnerji

Predlog na področju socialne politike

mnenje

Če je zaželena aktivnost Skupnosti

Kjer je primerno, spremljanje Komisije

Posvetovanje o vsebini predvidenega predloga

Mnenje ali priporočilo

pogajanja

Kjer je primerno, spremljanje Komisije

Neuspeh pogajanj

devet mesecev, če niso podaljšana

pogajanja

Posvetovanja v dveh fazah

(138.-139. člena Pogodbe EU)

Komisija se posvetuje z evropskimi socialnimi partnerji glede potrebe po vključitvi Skupnosti v aktivnosti (1. faza)

Odločanje Komisije o tem, ali se svetuje Skupnosti, da se vključi v aktivnost

NEGATIVNA

Ukrepanje preneha

POZITIVNA

Komisija se posvetuje z evropskimi socialnimi partnerji o vsebini zakonodaje (2. faza)

Odločitev EK o tem, ali
pristopiti ali ne pristopiti
k pogajanjem

Če je odločitev **ne**:

ni pogajanj
V nekaterih primerih da
ETUC prednost
zakonodaji

Če je odločitev **da**:
obvesti se organizacijo
delodajalcev

Če ena stran nima
mandata:
ni pogajanj

Če imata mandat obe
strani: v skupnem
dopisu Komisiji se
najavijo pogajanja

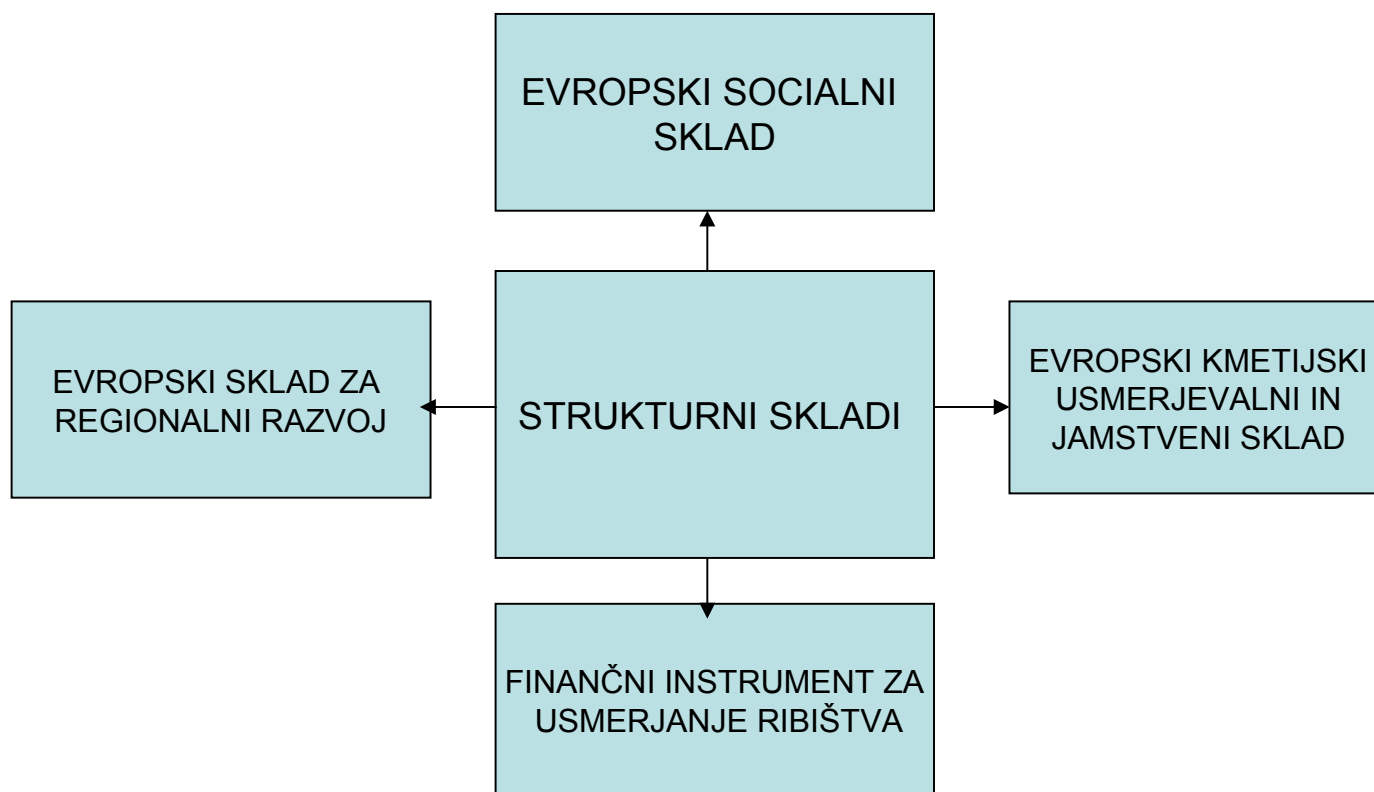
Rezultati socialnega dialoga:

Od 1985: zaključeno je bilo okoli 50 skupnih pobud, ki vključujejo:

- Okoli 45 skupnih priporočil, mnenj, poročil, priročnikov dobre prakse
- 5 okvirnih sporazumov
 - Sporazum o starševskem dopustu, 14. december 1995
 - Sporazum o delu z nepolnim delovnim časom, 6. junij 1997
 - Sporazum o pogodbah za določen čas, 19. marec 1999
 - Sporazum o delu na daljavo, 16. julij 2002
 - Sporazum o stresu, 8. oktober 2004
- Okvir aktivnosti o doživljenjskem razvijanju znanj in kvalifikacij, 14. marec 2002
- Okvir aktivnosti o enakopravnosti spolov, 1. marec 2005

FINANCIRANJE PROJEKTOV EU

- Polovica proračuna EU za kmetijsko politiko
- Tretjina sredstev za sklade

FINANCIRANJE PROJEKTOV EU

- Iz sredstev Strukturnega sklada se financirajo pobude Skupnosti (9-10%)
- Za projekte obstaja več kot 450 finančnih virov
- **Nekateri najbolj znani programi:**
 - Interreg - program za krepitev sodelovanja med regijami
 - Crossborder – program za čezmejno sodelovanje z novimi državami
 - Leonardo da Vinci – program usposabljanja in izobraževanja
 - Employment – program za posebne skupine na trgu dela (mladi, ženske, invalidi, migranti)
 - Adapt – program za prilagajanje novim tehnologijam
 - Equal – program za borbo proti vsem oblikam diskriminacije in neenakosti na trgu dela

FINANCIRANJE PROJEKTOV EU

- **Programi predpristopne pomoči:**

PHARE – program za povečanje usposobljenosti za izvajanje evropske zakonodaje ter nujne investicije za ekonomsko in socialno kohezijo

ISPA – sofinanciranje projektov s področja varovanja okolja in prometne infrastrukture

SAPARD – projekti s področja kmetijstva in razvoja podeželja

FINANCIRANJE PROJEKTOV EU

- Glavni kriteriji za oblikovanje projekta:
 - Transnacionalna razsežnost
 - Različni udeleženci (podjetja, lokalni organi, sindikati)
 - Inovativnost
 - Dopolnjevanje drugih programov